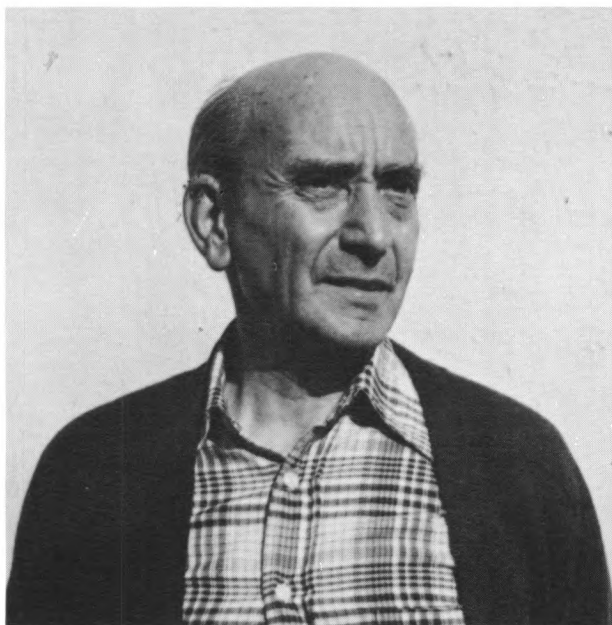

En homenatge a Francesc Riuró i Llapart

Al Servei d'Investigacions Arqueològiques de la Diputació de Girona hem sentit sempre una gran admiració per Francesc Riuró, admiració i respecte que no ha fet sinó augmentar amb el pas dels anys, a mesura que nosaltres, novinguts al camp de l'Arqueologia gironina, anàvem coneixent la magnitud i la importància de la seva tasca. Perquè tot el que ha fet Francesc Riuró no és conegut de tothom. En efecte, la seva obra va molt més enllà de la llista de les seves publicacions. I el cas és que mai no ha pogut dedicar-se a la seva afecció, la prospecció i la investigació arqueològica, lliure de les preocupacions i del treball diari. Malgrat això se li deu la salvació i conservació d'una bona part del Patrimoni Arqueològic i Artístic del qual avui en podem gaudir, durant els anys trasbalsats de la Guerra Civil i en d'altres de més recents.

És un home que ha posat la seva vida en perill per l'Art i la Cultura, i això no se li agrairà mai prou. En un temps d'homenatges i de recuperació de noms coneguts, no seria just que els qui han fet un treball, no per callat i ignorat menys important, restessin oblidats. I Francesc Riuró, malgrat les servituds que li comporta la seva tasca diària, no ha parat de treballar en arqueologia. Encara fa pocs mesos que ens ha donat un llibre importantíssim i durant molt de

temps esperat sobre les Necròpolis Neolítiques del Puig d'En Roca i de Sant Julià de Ramis, i esperem moltes més coses d'ell.

No és missió del Servei d'Investigacions Arqueològiques organitzar actes cívics d'homenatge. Només li hem volgut dedicar el número 3 de la nostra revista Cypsela en testimoni d'agraïment per tot el que ha fet i segueix fent. Que això sigui l'inici d'un reconeixement que és de tota justícia.

Francesc Riuró i Llapart va néixer el dia 1 de desembre de 1910 a Girona. Va estudiar a l'Escola de Belles Arts, on va ésser deixeble del pintor Josep Aguilera, amb el qual va aprendre dibuix linial, pintura i escultura. També va ésser deixeble del geògraf i matemàtic Miquel Santaló.

L'any 1928 va començar a treballar amb l'arquitecte Rafael Masó. Va col·laborar amb ell fins a la mort de Masó, l'any 1935. Durant aquest temps va participar en obres importants de restauració, com per exemple als Banys Àrabs i a l'Església de Sant Feliu.

L'any 1931, gràcies a Masó, va conèixer a l'arqueòleg Serra-Ràfols, que estava excavant les muralles romanes de Girona. Ell va participar en aquests treballs fent les planimetries. Serra-Ràfols va ésser qui va donar l'impuls a la seva vocació arqueològica. Com que Francesc Riuró era membre del G.E. i E.G., el gran arqueòleg català li va recomanar que quan anés d'excursió busqués ceràmica ibèrica, ja que en aquell moment no es coneixia cap poblat al Gironès.

En molt poc temps va trobar una sèrie d'importants jaciments, alguns dels quals va excavar. El primer poblat ibèric que va descobrir, juntament amb Carles de Palol, va ésser el de Sant Julià de Ramis. Va aconseguir la creació de la secció Arqueològica del G.E. i E.G. que amb molt pocs medis econòmics i humans va fer molta feina.

Al començament de la Guerra Civil, a Girona es va formar una Comissió per a la Defensa del Patrimoni Artístic i Arqueològic, la qual fou reconeguda per la Generalitat, que va nomenar Miquel Santaló president. Francesc Riuró en va formar part ja des del primer moment, i es dedicà a la tasca de salvar obres d'art que corrien el perill de dispersar-se o perdre's.

L'any 1936 Bosch Gimpera el nomenà delegat del Servei d'Excavacions i Museus de la Generalitat a Girona, i va ésser conservador del Museu Arqueològic Provincial fins a la seva incorporació a l'exèrcit el setembre de 1937.

Del febrer al setembre del 1938 va estar a Roses, en una bateria de costes, de la qual era milicià de cultura de la

companyia. Va aprofitar aquesta estada a Roses per excavar a la Ciutadella amb Ferran Cufí.

L'any 1940 va conèixer al Dr. Pericot, amb motiu d'unes visites que aquest, el Dr. Maluquer, mossèn Fuentes, el Dr. Sobrequés i el Dr. Batlle i Prats feien als jaciments que havia descobert els anys anteriors a la guerra.

També d'aquesta època data l'inici de la seva amistat amb Miquel Oliva i Pere de Palol, dels qui va ésser el primer mestre en el camp de l'arqueologia.

Malgrat la desaparició de la Generalitat i l'organització oficial centralitzada a Madrid en tots els camps de la cultura, els primers anys després de la Guerra Civil va poder efectuar encara alguns treballs arqueològics a Sant Julià de Ramis i a la Creueta, amb estreta col.laboració amb Lluís Pericot, que a partir del 1941 va ésser nomenat Comissari Provincial d'Excavacions Arqueològiques.

Francesc Riuró ja treballava, com ara, a Obres Públiques. Aquest treball, que al començament li permetia fer altres feines, li va anar tancant cada vegada més les possibilitats de dedicar-se a l'arqueologia. Quan l'any 1945 hi va haver la possibilitat de reanudar les excavacions a la Ciutadella de Roses, no se'n va poder encarregar, i va ésser substituït per Miquel Oliva, que ja estava treballant al Museu Arqueològic de Girona com a col.laborador. Amb Miquel Oliva i Pere de Palol van visitar el Puig de les Muralles de Roses, on hi van descobrir el jaciment anomenat en la literatura científica "Castre visigòtic de Puig Rom". La seva feina li permetia més la col.laboració amb els diferents directors del Museu Arqueològic Provincial de Girona que s'hi van anar succeint. Entre altres feines, feia la restauració de materials. Havia après la restauració

arqueològica al taller de Serra-Ràfols, i la d'obres d'art amb el personal que va venir a Girona a principis de la Guerra Civil enviat per Gudiol Ricart.

Entre 1941 i 1955 va col.laborar també a Empúries amb el Dr. Almagro, fent tots els treballs de planimetria i dirigint grups de treballadors que hi excavaven, juntament amb M. Tarradell i A. Panyella. Se li deuen les topografies d'Ullastret, Castell de la Fosca, la Creueta, Ciutadella de Roses, Cova de les Goges i molts d'altres que seria llarg d'enumerar.

En el camp de la protecció de Monuments, recordem la seva constant col.laboració amb M. Oliva, especialment als greus moments en què la Ciutadella de Roses va estar a punt d'ésser aterrada i convertida en solar urbanitzable els anys 1960 i 1961.

Francesc Riuró és un home afable i acollidor, al qual sempre s'hi pot acudir en busca d'un consell i d'una informació, i sempre sap més coses de les que ens pensem. L'Arqueologia gironina li deu molt més del que en aquesta cenyida biografia hi hem pogut exposar. Són molts els jaciments prehistòrics que ha descobert que tot just ara s'estan estudiant i publicant. La seva enumeració seria excessivament llarga; només ens resta dir-li: Sr. Francesc Riuró, moltes gràcies per tot el que heu fet, i que pugueu treballar molts anys!

SERVEI D'INVESTIGACIONS ARQUEOLÒGIQUES DE LA DIPUTACIÓ DE GIRONA

Bibliografia bàsica de Francesc Riuró:

- Sant Julià de Ramis.** Butlletí del Grup Excursionista i Esportiu Gironí, n.º 114. Girona, març 1934.
- Esbós sobre la cultura ibèrica i el poblat de Sant Julià de Ramis.** Butlletí del G.E. i E.G. números 125 al 128, 137 i 140. Girona. Febrer, març, abril i maig del 1935 i febrer i maig del 1936.
- El poblament i la cultura ibèrica del Gironès.** Rev. Victors n.º 3. Girona, març del 1936.
- L'estació Eneolítica del Pasteral.** Butlletí del G.E. i E.G. números 143 i 144. Girona, gener i març 1937 (amb M. Pou).
- Museu d'Arqueologia de Girona.** Girona. 1936-37 (treball inèdit).
- La Cueva de El Pasteral,** a Ampurias IV. Barcelona, 1942.
- El Poblado de La Creueta,** a Ampurias V. Barcelona, 1943.
- El Puñal de Gerona y la expansión de las Armas Hispánicas por Europa,** a Ampurias V. Barcelona, 1943.
- Un "strigillis" en el Museu Arqueològic de Gerona,** a Memorias de los Museos Arqueológicos Provinciales, vol. V. Madrid, 1945.
- Nuevos Hallazgos en dos Cuevas de San Julián de Ramis,** a Ampurias VII-VIII. Barcelona, 1945-46.
- Un Nuevo Dolmen,** a Ampurias VII-VIII. Barcelona, 1945-46.
- La Labor de la Comisaría Provincial de Excavaciones Arqueológicas durante los años 1942 a 1948,** a Informes y Memorias de la Comisaría General de Excavaciones Arqueológicas n.º 27. Madrid, 1952 (amb Ll. Pericot i altres).
- La Estación-taller al Aire Libre de "Cal Coix" (Massanet de la Selva),** a Ampurias XV-XVI. Barcelona, 1953-54.
- El Dolmen de "La Creu d'En Cobertella" (Roses-Gerona),** a Anales del Instituto de Estudios Gerundenses XII. 1958.
- Actividades Arqueológicas en Roses,** a Rev. de Gerona n.º 10. 1.º trim. 1960.
- Prospecciones Arqueológicas en Roses,** a A.I.E.G. XV Girona, 1961-62 (amb F. Cufí).
- Nuevos Hallazgos en la Necrópolis Hallstättica de Anglés (Gerona),** a Pyrenae IV. Barcelona, 1962 (amb M. Oliva).
- Situación Actual de la ex Ciudadela de Roses en los Aspectos Legal y Arqueológico,** a Rev. de Gerona n.º 31. 1965.
- El Valle de St. Aniol de Finestres. Exploraciones Arqueológicas,** a Rev. de Gerona n.º 48. 1969.
- Un retall d'història del "Grup",** a Butlletins del G.E. i E.G. números 250, 251 i 252 (50 Aniversari). Girona, juliol, agost i setembre 1969.
- Les estacions prehistòriques del Puig d'En Roca II.- Les necròpolis neolítiques del Puig d'en Roca i Sant Julià de Ramis.** Associació Arq. de Girona. 1980 (amb M. Fusté).
- Breu història de la secció d'Arqueologia del Grup Excursionista i Esportiu Gironí,** a Butlletí de l'Associació Arq. de Girona n.º 3. 1980.
- En preparació:
- El plom del poblat pre-romà de Castell de la Fosca** (a Cypsela IV).